

Óli Jacobsen

Poul í Pállshúsi á Eiði: SØKTUR TVÆR FERÐIR AV KAVBÁTI

Poul Carl Poulsen var upprunaliga eiðismaður. Hann kom runt um í heimin men endaði sínar dagar á Eiði

1. partur

Tað finnast nógvar niðurskrivaðar lívs-søgur víða um, sum kunnu vera eitt gott íkast til søguna um lívið í “gomlum døgum”. Hesi fólk hava livað eitt lív, sum vit tilkomnu illa skilja, og sum okkara børn als ikki skilja. Tí er tað virðismikið at kunna varðveita hesa frásagnir á ein slíkan hátt, at tær eru atkomiligar hjá yngri ættarliðunum, tá ið tey fara at hava áhuga fyri umstøðunum hjá undanfarnu ættarliðum.

Takkað verið hesi skrivning koma fleiri slíkar søgur uppí hendurnar, og so fæst aftur ein áhugaverd søga burturúr. Tað er tað, sum er hent við hesi frásøgnini.

Hon er um Poul Carl Poulsen av Eiði og hansara sjólv. Hann byrjaði við føroyskum skipum. Fór niður á sjófartsskúla, fór út í heimin at sigla. Giftist í Danmark og fekk sær arbeiði á landi. Hann kom aftur til Føroya at búgva á ellisár-unum, her hann endaði sínar dagar

Tað er abbasonur hansara, Poul H. Kamban, sum hevur skrivað niður søguna um sjólvívið hjá abbanum, har tað stundum stóð nógva á. Poul er trýfjórðings føroyingur og kennir seg eisini sum ein slíkan.

Pápi Poul Kamban var Marius Kamban. Ein kendur beiggi upp til okkara tíð var Janus Kamban. Blandaður var hann kokkadrongur við Ananu í 1936 saman við millum øðrum Sverra Mortensen, sum nú er 96 ára gamal. Aftaná kríggið var hann á stórhvalaveiðu í Suðuratlantshavinum saman við nógvum øðrum føroyingum.

Poul Carl Poulsen

Javngamal við Eiðis kommunu

Poul Carl Poulsen var føddur í 1894 á Eiði. Hann var sonur Johnnu og Hans Doreus Poulsen í Pállshúsi. Tey vóru tilsamans 11 systkin. Poul Carl var tað áttanda í røðini. Fleiri av systkjnum doyðu sum børn.

Tað elsta av systkjnum, sum kom undan, var Johan, føddur í 1880. Ein dóttir hansara var Johanna, sum undir krígunum trúföst bíðaði í fimm ár eftir dronginum, Petur, uttan at vita, um hann var livandi ella deyður. Komið verður aftur til hennara seinni.

Hans, beiggi Poul Carl, gekk

burtur á heysti í 1931 við vestmannasluppini Doru, har hann var bestimaður, bara 46 ára gamal. Saman við honum var einasti sonur hansara, Magnus Pauli, sum einans bleiv 15 ára gamal. Henda vanlukkan er umrødd í bókini *Havið tók teir*. Teir vóru undir Íslandi, sum nógvar aðrar sluppir. Teir vóru seinast sæddir av sluppini Fram, sum var á veg heim. Tá var Dora eisini á veg heim. Fram kemur heim men eingin Dora. Tá kom ótti á fólk fyri, at Dora kundi vera farin í tí illveðri, sum var.

Tá varð tikið tað sjáldsama stig, at ein onnur slupp Seagull,

fór undir Ísland at leita eftir henni. Tað sigur nakað um, hvussu nógva tað stóð á fólk, tí hetta var eftir øllum at døma ein vónleys uppgáva. Tað kom heldur einki burtur úr hesi leiting.

Sum í mongum øðrum líkandi søgum varð vónað til tað seinasta. Hvørja ferð tað frættist, at eitt skip var sætt millum Føroyar og Ísland, kveiktust nýggjar vónir, men hvørja ferð til fánýtis.

Dimmalætting skrivaði: “Eins og áður eru tað heim, har sorgin vil kennast so tung og nívandi, soleiðis at ein neyvan kann fata tað. Einkjurnar, ið sita eftir við teimum mongu faðirleysu børnunum, hjúnini, ið mistu triggjar synir, og hjúnini, ið hava átt fimm synir. Teir seinastu tveir fórust við Doru. Ella teir ungu dreingirnir, ið her vóru úti á síni fyrstu – og síðstu ferð. Sonur Hans var ein teirra.

Systir Poul Carl, Ellen Sofía doyði í 1920 bara 29 ára gomul. Men onkur rakk hogan aldur. Tann yngsta av teimum, Johanna Dorthea Susanna, kallað Lilla, doyði í 2003, 97 ára gomul. Hon var gift við Alex Samuelsen í Horni í Havn.

Javngamal við Eiðis kommunu

Poul Carl varð føddur sama árið, sum Eiði gjørdist ein sjálvstøðug kommunu saman við Ljósá og Svínáum. Tá ið kommunan fyllti 100 ár skrivaði Svenning av Lofti, sum eins og Poul Carl er ættaður úr Pállshúsi, eitt rit um søguna hjá kommununi. Úr hesum riti skulu takast nøkur brot úr bygdarsøguni frá teirri tíðini, tá ið Poul Carl vaks upp.

Tað hendu tvær stórar vanlukkur hesa tíðina. Í 1901 gekk Garðsbáturin burtur við fyra monnum. Teir vóru á morgni

farnir til gongu til Funnings, og haðani vóru teir settir yvir til Elduvíkar, har teir skuldu heinta ein nýbygdan bát. Á heimleið settu teir inn við Gjógv, tí ein ár var brotnað. Men teir komu ongantíð leiðina fram til Eiðis. Hildið varð, at báturin var kollsigldur við Risan. Eftir sótu tvær einkjur við tilsamans 14 børnum.

Tá var lítið av trygging í eini slíkari støðu. Men skipað varð fyri almennari innsavning. Tann 23. oktober 1901 boðar Tingakrossur frá, at nú vóru innkomnar 50 krónur til “A.D. Andreassen Enke”. Hetta var ein fitt upphædd tá.

Í 1904 hendi ein onnur ræðulig vanlukka. Ein av teimum sum doyðu við Garðsbátinum var Andreas Dam Andreassen. Hetta ár fór einkjan hjá honum, Greta, burtur í torv við Eiðisvatn. Við henni vóru tveir synir og eitt systkinabarn teirra. Tá hendi tað vanlukkuliga, at hesir báðir synirnir druknaðu. Greta hevði eina so tunga lagnu, at eingin skilir hetta í dag.

Tá ið hon var ung, druknaði pápi hennara og tveir beiggjar samstundis. Við Garðsbátinum misti hon mannin og beiggjan. Og nógva ár seinni, í 1957, druknaðu fyra ommusynir við Stella Argus. Men tað varð hon so spard fyri at uppliva.

Buldrasligur útróður

Barndómsheimið hjá Poul Carl kallaðist í Pállshúsi. Pápin var útróðrarmaður. Ofta var tað saman við synunum, tá ið teir vóru nóg stórir. Útróðurin var við árum, men um hesa tíðina bleiv tað meira vanligt við motorbátum. Tá ið viðraði var farið út á morgni og komið heim aftur um kvøldið.

Hetta var ofta buldrasligt, og Poul Carl mintist serliga til eina hending, sum lættliga